

inquietud

PUBLICACIÓ QUINZENAL D'ESQUERRA

Redacció: Plaça Bestiar, 15

Sortirà els dissabtes

Administració: J. Montaña, 70

Preu de subscripció: 2'50 pessetes semestre

Preu del número solt: 20 cèntims

1917-1930

Aquests dies s'ha entaulat una interessant polèmica entre els diaris catalans de Barcelona per tal d'escatir l'intervenció que els polítics de la Lliga varen tenir en el plantejament de la vaga general revolucionària de l'agost de 1917.

Aquesta polèmica ha vingut a tomb, perquè sembla que els dirigents del partit catalanista-monàrquic tiren encara als d'Acció Catalana unes certes concomitancies actuals amb els elements obreristes revolucionaris i els d'Acció Catalana recorden a la Lliga la seva actuació de l'any 1917, arran de l'Assemblea de Parlamentaris.

No està en el nostre ànim d'intervenir en aquesta discussió periodística, que no creiem al nostre abast; però ha estat per ella que ens ha vingut el record d'aquells dies, fèrvits i apassionats, de juliol i agost de 1917, hora única en l'història de les reivindicacions catalanes i en el destí de l'Estat espanyol, que des d'aquella data va donant tombs i més tombs per una franca davallada.

Pot establir-se, certament, un paral·lelisme entre aquells moments i els actuals; són dos cops en que l'opinió pública del nostre país es posa en peu i vibra d'entusiasme i s'encara amb el poder constituït per a demanar l'instauració efectiva del governament del poble pel poble.

El dia 19 de juliol de 1917, Barcelona era la capital d'Espanya. L'alcalde de la ciutat rebutjava el seu nomenament de R. O. per a convertir-se en el primer ciutadà barceloní i a Barcelona hi varen comparèixer els representants dels partits d'opinió de la Península per a constituir-se en Parlament, en un Parlament que representava el poble, i per aquest motiu era declarat facciós pel Govern-Policia de llavors.

Quants mals no s'haurien estalviat d'haver resultat certes les paraules que Melquiades Alvarez va adreçar-nos des

del balcó del Grand Hotel!... «Per damunt —digué— de les arbitrietats del Govern, ha triomfat, avui, la sobirania popular. Visca, doncs, la sobirania popular!»

Aquell moviment va fracassar —diuen— perquè hi mancà l'ajuda d'una determinada actitud passiva, però nosaltres creiem que hi mancà, demés, l'assistència d'una opinió pública espanyola. Catalunya era al seu lloc, com sempre, plantejant el seu problema, viu i latent; els obrers de totes les organitzacions, polítics i no polítics, estaven disposats a tot, també com sempre; hi havia demés, l'apoi de les esquerres espanyoles, des dels socialistes fins els reformistes, però llavors encara no hi era Espanya, l'Espanya ensofocada per tots els caciquismes, i sotmesa al jou del terrinent poderós i bandarra.

Avui, sortosament, les coses han canviat. Han estat una dura lliçó aquests anys transcorreguts des de 1917 fins a 1930, passant pel pistolerisme, per Anual i per la primera dictadura.

Ara ja no pot dir-se que Catalunya s'aixeca contra Espanya, perquè el seu problema és comprès amb cordialitat i amb efusió per la resta de l'Estat espanyol. Tampoc pot dir-se que l'obrer es plega de braços per a implantar un comunisme, incompreensible per a la gent de la nostra raça. Cap dels fantasmes creats per a ús particular de la gent d'ordre, no fan por a ningú.

Ara és tota l'Espanya que pensa i treballa la que glateix perquè la sobirania popular sigui, de debó, un fet.

E. SARROCA

Allò que té importància, és que ens trobem sota una nova rauxa d'empressonaments governatius, com si aquesta fos la resposta a la campanya iniciada contra un sistema que és radicalment contrari als principis de justícia vera i de llibertat civil.

A. ROVIRA i VIRGILI

REVOLUCIÓ

Durant aquests dies de febre revolucionària ha vagat de sentir els disbarats més ben presentats i les poca-sottes més elementals.

Ha vagat d'oïr les estridències i demagògia dels uns i l'incrèdilitat excessiva dels altres. Els primers, exageren els esdeveniments amb unes ganes boges de que arribi "la nostra", i fan descripcions tan ben mesurades dels futurs camps de batalla, que no deixen un sol detall en oblit. Posseeixen tots els secrets d'organització i endevinen entre ratlles dels articles periodístics tots els tocs d'alerta i saben de les anades i vingudes dels prohoms les seves intencions. El neguit no els deixa viure tranquils, no dormen totes les hores que tenen son, i no mengen més que proclames i premsa. Estan sempre amb l'ai al cor i de qualsevol esdeveniment n'esperen el començament de la revolta. Saben que ha d'arribar i no els sorprendrà desprevinguts.

No així els segons, els panxa-contentes, que confien en la força del govern i dormen tranquils, o almenys ho donen a entendre. Aquests saben de bona tinta que han arribat «carros-escombres», que s'han repartit "estenebres" a la força pública i que davant d'estris d'aquesta naturalesa no hi ha ni ideals ni organitzacions que els plantin cara. Escolten les exposicions dels extremistes amb un somriure de llàstima i commiseració de perdona-vides, que fa enternir. Sols es dignen obrir la boca per a deixar anar frases com "...un pa que durés tant" i "... no l'emboliquis", sempre en un to paternalíssim.

Això és la cara i la creu del moment actual. Però la revolució, ara per ara, sols la fan uns: Els banquers i el govern.

V. PI

Els obrers i la política

Moltes vegades, en època de tensió política i de vibració popular, quan pels horitzons del nostre país sorgeixen els grans fets espectaculars i apareixen també de cop i volta les grans catàstrofes que ens deixen anorreats, s'ha parlat incidentalment de la co-participació dels obrers en la política, en l'estricta sentit de la paraula i en totes les llurs manifestacions i irradiacions.

Com si fos una paraula maligne, tinxada d'heretgia, la immensa majoria de la nostra gent, que per desgràcia sempre se les donen de savis i d'intel·lectuals, n'han fugit com de la pesta i han llençat el clam al cel amb la més tràgica de les comicitats.

— ¿Política? — han dit. — ¿Els obrers en les lluites polítiques?.. Això és horrorós. És el caos, la misèria i la malvestat més gran que mai hagi pogut esdevenir als treballadors!...

I aquestes sentències i afirmacions de principis, dites per gent de prestigi, o que es pensa tenir-ne, i per apòstols, agitadors, conductors de multituds, han entrat tant endins de l'ànima del nostre poble i han estat tingudes amb tanta fermesa per cosa certa i invulnerable, que hom n'ha fet una mena d'article de fe, ferm i formidable, que vertaderament la immensa majoria dels nostres obrers creuen de bona fe que les lluites polítiques que es succeeixen en el nostre país, són coses per a ells vedades com el verí que s'els oferia.

Aquesta qüestió, aquest punt de mira, és el punt neuràlgic de la divergència de mètodes i d'acció a emprar que tenen separats els diversos sectors de l'obrerisme del nostre país: els socialistes, els comunistes, els sindicalistes i els anarquistes, que, malgrat tenir tots com ideal comú la redempció i l'emancipació del proletariat, van a pinyes i es tiren els plats pel cap, dient-se mil pestes els uns dels altres i fent-se la guerra com enemics acarniçats.

Però, és que els obrers no han d'interessar-se i intervenir en la política i en les seves lluites? Tal com les lluites polítiques es presenten en el nostre país, a Catalunya, on, per raons ètniques i racials, van aparellades amb les qües-

tions i els problemes socials en tots els seus aspectes, tant interns com externs, el poble i els obrers han d'intervenir d'una manera directa i activa en la política i en les lluites que ella reporta.

Arreu del món, les masses obreres que tenen consciència del seu Jo, compenetrades de les idees que commouen la humanitat i dels problemes estructurals, polítics i socials que els atanyen, tenen els seus organismes de resistència: sindicats, cooperatives, etc., que, ultra les llurs actuacions en les qüestions derivades dels problemes del treball, intervenen també d'una manera activa i directa en les qüestions externes, que podríem dir-ne, o político-socials, les quals els atanyen com a part integrant que són de la col·lectivitat en que sojornen.

Baix la diferent denominació de socialistes, comunistes, laboristes o obreristes, els obrers d'arreu del món tenen els seus líders i els seus diputats, representants al Parlament, que formen, si voleu, una minoria, però una minoria al lí que porten la veu del poble, de les multituds i dels obrers al Parlament davant del govern i dels representants dels partits oligàrquics i burgesos, i amb la seva actuació, ferma i decidida, priven moltes vegades que es dictin lleis de represió, demanen i propugnen mides de previsió social i fan arribar fins als peus i a les oïdes dels caps governamentals la veu de protesta i de justícia del poble, sense mixtificacions ni tergiversacions de cap mena.

Quan en la nostra terra hom ha parlat del tema aquest de la intervenció dels obrers en la política, s'ha presentat generalment com a contrafacció l'exemple

¿Concedirà el govern francès l'extradició dels presos polítics escapats del presidi de Figueres, Pons i Blanco, que li demana el govern Berenguer?

Després del que ha succeït últimament amb Francesc Macià, és d'esperar això i més encara.

Es necessari que totes les entitats i premsa facin present llur protesta al representant del govern francès a Barcelona.

trist i denigrant de la història política i dels polítics del nostre país; de les claudicacions, les desercions i les traïdories vergonyoses, i les maquinacions tèrboles i oportunistes, dels innombrables capdells polítics que ha sofert el nostre poble. Més, digueu-los, als defensors de la tesi «apolítica», quan ha estat, d'ençà de cinquanta anys a aquesta part, que d'entre els polítics, de tots els polítics, n'hi hagi hagut cap d'obrer, netament obrer i proletari dels que s'han de guanyar el pa quotidià amb la suor del seu front i l'esforç dels seus múscles en un treball embrutidor i explotat.

No n'hi ha hagut mai cap de polític obrer en la història d'Espanya que hagi ocupat un càrrec de diputat; sempre han estat escriptors, advocats, homes de carrera, intel·lectuals i burgesos, que, destres en l'art de captivar la sensibilitat del poble, han fet que aquest, amb el seu entusiasme, els portés al Parlament i un cop allí s'han girat la cara i s'han venut el poble i les idees per a esgarrapar una casaca o una prevenda de preu.

Els obrers de la nostra terra han d'intervenir també en les lluites polítiques, perquè, malgrat les prèdiques i els discursos dels polítics irreductibles (àcrates i C. N. T.) amb les llurs tàctiques exclusivistes, quan apareixen les fúries de les represions, que són sovint i les organitzacions són tancades i barrades i els seus dirigents presos, queden a mercè de la burgesia, sense timó i en mig de la confusió més lamentable, i no hi ha ningú davant dels poders públics que aixequi la seva veu de defensa i de protesta.

S'ha d'intervenir en les lluites polítiques perquè els obrers hi tenen dret, més que no pas ningú, ja que ells senten tot el pes de les qüestions i dels problemes. No hi ha por que s'els encomanin les terenyines de la política de «xanxullo» dels professionals, no; que els obrers, els proletariats que pensen i senten, sempre i eternament tenen el cor abrandat per les flames divines del foc de l'ideal, i no es torcen ni es canvien per res ni davant de res, ja que són homes, homes en una paraula que lluiten i saben morir abans de claudicar i traïr els seus consemblants.

SALVADOR MAJÓ

Confiteria
Pastisseria
Queviures

LA PALMA

BAR

Café Exprés

Especialitat en pastes per al Te * Extens ▲ Sandwichs * Sodes * Xampany i Vins
assortit en bosses i caps de luxe per a regal ▼ **GRAN ASSORTIT EN PANALLETS**

Successors de Quirse Masana

Doctor Robert, 11 i 13

GRANOLLERS

Inquietud a l'aquait

«Pomells de Joventut»

El senyor Maluquer ha manifestat als periodistes que a Catalunya hom podria fer quelcom sentimental; ressuscitar, per exemple, els «Pomells de Joventut», com també que els capellans fessin llurs prediques en català.

Sens dubte el senyor Maluquer ha omès d'aconsellar-nos la pràctica dels exercicis catequístics i la necessitat que té tot bon ciutadà d'exhibir el «molinete».

La coacció de l'Alcalde

L'Associació de la Premsa d'aquesta ciutat ha enviat la seva protesta al senyor president de l'Associació de la Premsa Catalano-Balear perquè aquest la faci extensiva al governador de la província, de la horrorosa coacció feta per l'Alcalde al senyor Secretari de l'Ajuntament, com a corresponsal en aquesta ciutat d'*El Dia Gráfico*.

Esperem que aquest assumpte tan esgarrifós passarà al Tribunal Suprem i que l'Associació de la Premsa demanarà que sigui guillotinat l'Alcalde.

Serà terrible. Se'n vendran romanços.

Els de «L'Estaca»

S'assegura que diversos escriptors de l'Ajuntament de Barcelona han decidit publicar un setmanari que defensarà els seus interessos. Tindrà per títol «La Estaca».

Si aquests obrers, que tenen retir, poden menjar, vesteixen decentment i no són perseguïts, surten amb «La Estaca», per nosaltres la guillotina serà una joguina inofensiva.

La veracitat de les agències periodístiques

L'Agència «Atlante» comunica que Rússia està travesant els moments més anginosos degut a la gran crisi que s'observa en l'agricultura.

L'Agència «Atlante» comunica una hora més tard que són formidables els carregaments de blat que diàriament surten de Rússia. «Durant els últims dies — diu

l'Agència «Atlante», — han estat enviades cap a Rumania, Alemanya i Anglaterra, 150,000 tones de blat.

Es veu que per l'Agència «Atlante» el blat pertany a la secció de química.

Els nous de trinca

Copiem de *Mirador*:

«Dies passats, aparegueren enganxades per les parets de la ciutat unes tiretes de paper en les quals hom llegia: «L'home verge. On trobar-lo?»

Hi hagué qui suposà si es tractava de l'anunci de la *rentrée* política del senyor Torras de Granollers.

Poca memòria

Amb motiu del viatge suara fet a Madrid, i per cert de remarcable memòria (segons per qui), el nostre governador civil, senyor Despujol, en una de les converses sostingudes amb els periodistes, digué: «Regna tranquil·litat a Barcelona, i bona prova n'és que en tota la meva jurisdicció sols hi tinc dos conflictes: l'un, és a Terrassa i l'altre a...» Després de fer memòria un moment, digué: «No m'en recordo.»

Està vist i demostrat que té una memòria molt curta, tota vegada que tampoc sap qui manà fer els empresonaments gornatius.

Només faltaria que aquesta enfermetat li durés, que ja es podrien esperar assentats els presos.

Ha arribat l'hora!

Als liberals municipals, regidors del nostre Consistori, se'ls presenta una bona ocasió per a patentitzar el seu liberalisme com millor no podien esperar. En aquests moments que arreu de Catalunya els elements d'esquerra que ostenten càrrecs de regidors o de diputats presenten llur dimissió en protesta per l'actuació dictatorial tan manifesta del govern Berenguer, no han d'ésser ells precisament els que s'han de quedar en el retraïment, sinó que han de fer honor a les seves convic-

cions fent causa comú amb els homes als quals encara els resta un mínim de dignitat i de vergonya.

I els que no pleguin, pitjor per ells.

Els purs

Els «liberals» de la U. P. d'aquesta ciutat s'entesten en criticar continuament els de la «Lliga» que han ocupat el seu lloc a la menjadora.

Els de la U. P., parlant de dignitat i justícia i declarant-se contraris a les forces dinàstiques, ens produeixen l'efecte d'una mosca en un plat d'arròs.

Igual que a Espanya, però...

El president de l'Argentina ha signat un decret pel qual l'expresident Irigoyen i els seus ministres de Negocis Estrangers, d'Obres Públiques i de la Guerra seran sotmesos a un procés judicial.

Exactament igual que a Espanya. Amb la sola diferència que a l'Argentina en passaran més via, però segurament també ho faran amb menys equitat i justícia. I és que les depuracions de responsabilitats requereixen expedientar-se i un expedient tots sabem que vol molt temps i molta calma.

I assegurar-se d'incendis.

La legalitat

El senyor Navarro Costabella, amb el pseudònim de «Roger» publicava un article a «La Veu de Catalunya» en el que feia unes afirmacions dignes de que en copiem un fragment com a botó de mostra:

«I podem trobar, encara, els senyors que volen sostenir un partit revolucionari dintre la legalitat; ignoren que una agrupació política, des del moment que es confessa revolucionària, o sigui que declara la guerra al règim constituït, deixa d'ésser legal.»

Que no recorda l'Assemblea de Parlamentaris, aquest senyor? Suposo que Cambó i la Lliga també devien estar fora de la legalitat en aquells moments. I després diran que els motegen d'oportunistes!...

Nou centes peles de l'ala

El President i el Secretari del Comitè Paritari interlocal de Comerç, Despatxos, Oficines i Banca de Granollers han deixat llurs càrrecs... i de percebre 500 i 400 pessetes mensuals respectivament.

Els acompanyem en el sentiment.

Amen.

RÓTULS CRISTALL

Papers de fantasia

Especialitat

en imitacions de
marbre i fusta

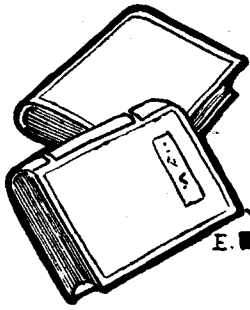
Miquel Soto

PINTOR DECORADOR

PREUS ECONÓMICS

Carrer de Girona, 96

GRANOLLERS

del nostre arxiu

El problema material i el problema moral

—Llibres, heu dit? Sempre sereu un somniador. El nostre problema és purament un problema econòmic. Un problema d'estómac. Em parleu d'idealismes per distreure'm l'imaginació, i amb el dit em senyaleu la biblioteca, quan jo preferiria que em senyalessiu el rebost.

—El nostre problema, teniu raó, en part, és un problema econòmic, però és també alguna cosa més; és un problema d'ideals. Si materialitzeu la qüestió, fins a deixar-la eixuta de tota mena de gràcia ideal, us diré que havem perdut la partida. Si defensem només que els nostres interessos materials, la gent dirà que som uns egoistes. Dintre la societat hi ha forces motores d'una qualitat més noble que la simple matèria de la nostra carn. Si voleu saber quan una societat avança en el camí del progrés, observeu el grau d'influència que hi tenen els factors espirituals, que són els que precisament aixequen l'home del nivell de la bèstia. Una societat en la qual sols s'hi discuteixi el dret del jaç i el de la vianda i el de la carn, és una societat bàrbara. Està provat que si cadascú estigués content amb la part que li correspon, el món aniria d'una altra manera; però mentre hi hagin golafres i cretins que s'emportin la part dels altres, en el món no hi haurà pau.

La lluita és aquesta. Això no vol dir, però, que per defensar aquestes necessitats materials només serveixin les armes materials. Ja ho hem dit, que teniem la partida perduda, si tot ho reduïem a ensenyar les dents i a insinuar les importàncies testiculars.

En la nostra lluita cal, abans que tot, llum, molta llum: la llum de l'intel·ligència. Els nostres medis són tèrbols i foscos. Si de tant en tant, en mig de la tenebra s'encén una llanterna, la primera temptació és d'apagar-la a cops de pedra. Si de tant en tant, s'aixeca una veu clara i neta i diu les coses tal com són i predica amb la mà al pit, queda tot seguit apagada per tot un cor de veus energúmenes que criden: covard!, reformista!...

En el camp obrer les veus pures i les veus intel·ligents s'han anat apagant de mica en mica, per obra i gràcia dels devots i fanàtics de «santa contundència».

Les pràctiques violentes en la seva hora i en el seu lloc poden enlairar el nivell

moral de l'home. No hi ha cap societat que en un moment determinat de la seva història no hagi hagut de defensar per la violència la seva dignitat. Es el passat de tots els pobles. Però aquests altres éssers que comencen per donar-se a la violència, com a un esport picant, per un desig de sensacions, haurien de merèixer dels lluitadors la més pregonia indiferència. Aquests són la metzina dels litigis ideals.

—Jo defenso el meu pa i el meu abrillat. Jo defenso el meu cos. Són els meus drets.

—Si; són els teus drets i els drets dels teus germans. Per què no lluites amb els teus germans? Per què et separen dels teus germans? Ni tu sol, ni cada un dels altres teniu la força. No obstant, tots units, podríem abatre l'enemic. Què esperes? Potser cadascú vol la conquesta per ell sol. Potser entre nosaltres hi ha qui no s'aconsola amb el que li pertoca i vol la grossa part del golafre i del cretí. Es que potser tenim entre nosaltres el mateix enemic engabiad dintre de l'ànima?..

Quants d'entre nosaltres, si volguessin parlar clar, deixant la seva ànima ben nua, dirien: «Jo soc pobre; la misèria em podreix per dintre i per fora i em trobo petit dintre el ramat gregari de tots els miserables. Si jo pogués reposar com el burgès i el pogués llançar de la seva taula per a assentar-m'hi jo, i tingués el seu jas i la seva fembra pel meu goig, quina vida més planera la meua! Els meus amics foren els que em voltarien i m'adularien; els meus germans foren els que defensarien la meua riquesa... I els altres continuarien cridant pels carrers obrint la boca. Però tot això no és res més que un desig. Ara, mentre la sort no m'és propícia, he de rebentar-me cridant, perdut entre la massa de tots els desgraciats.»

El camí de l'egoisme no és el nostre camí. Els que sofrim som molts i ens hem de defensar junts, sense egoismes. El dia que tots sapiguem escoltar i obeïm una sola veu, la veu clara de l'intel·ligència, aquell dia serà el nostre.

ANÓNIM

(Transcripció d'AMIC)

inquietud

**Publicació quinzenal d'esquerra
Compreula! Llegeula! Propagaulela!**

Es de venda a la Parada de Llibres

GURGUÍ

Detencions?... Represàlies?...

Seguim el camí de la normalitat. D'aquesta normalitat tan proplada pel govern Berenguer i que va produint els seus efectes.

Detencions a dojo, suspensions de mitjans i actes públics, restricció de garanties, i, a més, aplicació a tot rigor del tan fatidic codi de Galo Ponte. Aquesta és la verdadera normalitat aparentada pels governants actuals que fruïm, d'un maquiavelisme contundent. Voldrien amagar la magnitud dels esdeveniments a l'opinió, quan ja aquesta s'ha donat compte de l'agreujament de la situació.

Diàriament, quan els reporters interroguen el cap del govern i els governadors civils de província sobre l'estat de la situació actual, responen que tot segueix en ordre; que tal vaga se soluciona pacíficament, que tal altra està en vies d'arreglo i, en fi, que el govern actual va directament a la formació del parlament per mitjà d'unes eleccions generals, depuració de responsabilitats, etc., etc.

Però, ja que tot se soluciona pacíficament, i que tot es desenrotlla normalment, per què aquestes detencions d'hommes d'idees liberals i avançades? Per què aquests processos que s'incoen diàriament a prohoms, pel sol fet d'exposar un programa d'idees, i aquestes multes a quiscuns sectors de premsa, recollida d'exemplars i empresonament de redactors? Per què tantes represàlies?

A més, aquests rumors alarmants que corren: de plans estratègics, d'ensinistrament de la força pública en els elements moderns de guerra i tantes mesures governatives... ¿De què es tem, el govern?

Està vist que ja hem arribat al punt culminant d'aquesta segona dictadura, tan cruel i més grotesca que la d'aquell «patriòtic salvador de la nació». I les garrotades de cec es prodiguen en tanta o més poca solta que aleshores.

¿Que no veuen, els prohoms que ocupen el poder, que tots aquests símptomes no són altra cosa que la combustió per avivar el foc i que en arribar el fum a l'estranger és causa de la vergonyosa i abrupta baixa de la divisa monetària nacional, que després se'n porten les culpes els difamadors i mals espanyols exiliats (segons ells diuen)?

El sofert i cansat poble segueix encongit entre cadenes que les hi imposa un règim, el qual el priva d'acusar el culpable per la força de la raó, perquè prevalgui i domina la raó de la força.

Entretant es va creant una situació cada vegada més crítica en que els ànims s'exalten i que pot finir en una batalla definitiva, en un front únic: d'un cantó, el poble, i a l'altre bàndol, els que el tiranitzen.

MAGI VALLS

Governeu, governeu, que som feliços!...

Tal com digué Voltaire, «vivim en el millor dels mons possibles». Així ho afirmen diàriament els que ocupen el poder d'Espanya amb el beneplàcit de tots els espanyols, exceptuant l'eterna minoria.

Aquí no passa res. Empresonaments? Expulsions? Deportacions? Vagues? Res; mentides dels periodistes. Pertorbadors de l'ordre. *Bulos* de Carnestoltes...

Que la vida és cara! Naturalíssim! Extraordinàriament naturalíssim! Causes? La baixa de la pesseta. Però no cal preocupar-se; ja pujarà.

Ademés, ja han apujat el sou a l'oficialitat de l'Exèrcit. Què més pot demanar-se?

Un grup s'han entestat d'anar a viure al carrer d'Entença; s'els dona acolliment gràcies a unes petites indicacions de l'«un» i de l'influència de «l'altre». Si això és Xauxa!

Periodistes i oradors feliciten sovintment els jutges i alguns—pessimistes, naturalment—creuen que estan processats. Que és bonica l'innocència!

I els obrers? Oh, els obrers! Mai havíem estat tan bé. Una miqueta de fam. Alguns fillets tísics... Però molta felicitat.

De tant en tant juguem a demanar més pessetes i la guàrdia civil pot practicar-se lluint la seva habilitat amb uns senzills i agradables cops de sabre al cap i carícies a l'espina amb la culata. Res!... Molt divertit!... Tot plegat una broma. Alguns pentinats amb una ratlleta de tres o quatre centímetres, algunes costelles ensorrades. Res... Matar... la monotonia.

Revolució? Qui ha parlat aquí de revolució? Si això és el país del sidral, senyors! Sols el descontentisme d'aquesta eterna minoria que no arriba ni a un vuitanta cinc per cent dels ciutadans. Aquesta minoria eterna que encara no són 18 milions d'espanyols.

Si fessim una revolució seria per a matar l'avorriment. Això, sí, sempre de cara al règim. Que nosaltres passem fam i els nostres fillets moren de misèria? Es natural; naturalíssim. Això no vol dir res. No té importància. Som obrers. Recordem les paraules d'aquell capità: «Ha crescut l'herba; aneu a pasturar».

Lo essencial, per la nostra felicitat, i la tranquil·litat d'aquesta immensa majoria que representen quatre milions d'espanyols de diferents edats i sexes, és que la burgesia pugui acumular capitals respectables, que puguin estiuajar a Biarritz o San Sebastián... Que la Monarquia perdi... Que el govern segueixi la seva tasca pacificadora...

Nosaltres, si aquest pessigolleig tan agradable de la fam no ens dona el cop de gràcia final, serem patriotes i de la «majoria» del govern. Sempre de cara al govern. Ja hem encarregat un «stock» de corbates a l'esparter de la plaça...

ROBESPIERRE

Revolució gramatical

Hom dirà que, avui, no és cosa de gratar-se molt el cap el fer articles. De veritat s'està atravesant una vertadera crisi de superproducció periodística, causa sens dubte, de la bona collita d'esdeveniments polítics. Obeïnt les mateixes lleis que presideixen els fenòmens econòmics, tan prompte desaparagueren els monopolis de la lliure producció periodística, s'entaulà una renyida concurrència. Conseqüència immediata, fou la forta baixa del valor de la literatura. La nostra malalta pesseta, que, segons diagnòstic dels facultatius, es veu que es tracta d'un cas de febres de malta, a ben segur que el seu agreument no és del tot indiferent a aquesta baratura de l'intel·lecte espanyol. Sigui com sigui, el fet és que el nostre diccionari està amenaçat de sofrir una vertadera revolució. (Aquesta hom creu que el govern l'autoritzarà). Homes de pes i experts en la matèria, han considerat de tot punt indispensable anar a l'estabilització del valor dels adjectius i han començat per aturar la baixa que el valor d'aquests empenia, en el següent punt: Per «home cínic», en el successiu s'entendrà home «desaseado», encara que honrat i digne, però que només s'afaita un cop a la setmana; més ben dit, refractari a deixar-se prendre el pèl.

De debò ens plau aquesta reforma; car creiem que així s'anul·larà el valor de certs adjectius com republicà, liberal i altres d'ordre esquerrà que alguns homes porten pintats en grosses lletres i que més bé pregonen als quatre vents. Rebaixats d'aquest valor, hom tindrà ocasió d'observar-los en llur substantivitat intrínseca, amén de lo adaptable d'aquesta matèria a tota mena d'adjectius, sempre que guardin la deguda concordància amb els complements directes, o siguin les prevendes. — J. MASDEU.

Brussel·les, octubre 1930

Construcció i Venda
de
MOBLES

RAMON POUS
Plaça Capità Ostàriz, 1

Visitar aquesta casa, és comprar
Garantia en els treballs d'encàrrec

Les duègues guerres

Han acabat la tasca els senyors que es reuniren prop del llac de Ginebra. Han sortit contents i satisfets, ja que han treballat per la pau del món i pel desarmament. Així ho diuen; però dona el cas que les nacions cada dia perfeccionen més les seves armes, i la ciència, que hauria de treballar per a preservar el mal del món, és aplicada per a la seva destrucció.

Així és que, de paraula, ens han promès molt; però els fets ho contradueixen. I, com que havem de creure més els fets que les paraules, aquells ens demostren que el perill és imminent i la guerra cada dia és més aprop.

Més, com hem dit abans, els reunits a Ginebra han sortit satisfets. El bo i millor de la tècnica oral ha pogut lluir ses facultats i al mateix temps gastar una quantitat no petita del pressupost de les respectives nacions.

Han parlat de la guerra i de la pau; més ben dit, han donat a comprendre que tenien molta por de perdre aquesta última; entenen per la que ells gaudien prop del llac.

Però els que no gaudeixen d'aquella pau; els que viuen sofrint cada dia; els que els manca de tot, que som majoria, que és igual que si visquesim en guerra, tots aquets, a aquells senyors, no els interessen.

Es l'obrer que viu al camp, a la mina, al taller, al mar; l'exploitat que es ven la suor i la sang, mentre tenen les llars en llocs infectes, on la misèria impera, i els infants van despulats i bruts...

Es una llarga cadena que va de pares a fills. Es la guerra eterna; l'infern del Dant, al qual estem condemnats els desheretats, els pàries; i precisament per això no els diu res a aquests bon senyors de Ginebra.

I aquí precisament és on neix l'altra guerra. Es l'egoisme acumulat dels poderosos que crea conflictes a les grans nacions; és la suor i la sang amagatzemada que s'exporta, que crea competències en els mercats, esdevenint en greus conflictes que les més de les vegades han de solucionar-ho les esquadres i els exèrcits, i això és el que capfica els reunits a Ginebra. Tan senzilla que és la solució! Menys oratòria i més humanitarisme.

CUC

Ja anuncieu a INQUIETUD?

Com s'ha fet un Palau Reial

Copiem de *Clarinet*, de Girona:

Antecedents edificants

Fa uns quants anys que els monàrquics catalans van decidir de fer un Palau pel rei i amb aquest motiu feren unes cèdules (que valien 500 pessetes) per subvenir a les despeses. Però—ai!—encara que els prometeren *honors*, i festes, no s'arribà a reunir ni per a fer els fonaments. En pujar el Directori, aquest va creure que era un deure acabar allò; i, bé o malament, ho ha acabat... però, amb diners de Barcelona.

I els *aristòcrates* tan contents! Regalen el Palau amb diners dels altres.

Aquest Palau, però, ha resultat un xic raquític. La mateixa reina ho ha dit: *Me gusta, porqué es una casa íntima y familiar*. Bé, vaja, sí! com si diguessim una casa de despeses.

D'on surten les misses?

Les misses (o sigui els diners) han sortit:

a) D'un crèdit de 5.000.000 que l'Ajuntament governatiu votà per l'allargament de la Diagonal, del qual l'Alcalde transferí tranquil·lament 2.000.000 per al Palau.

b) D'una subvenció acordada pel propi Ajuntament, de 300.000 pessetes.

c) D'una altra subvenció de 700.000 per la Mancomunitat del senyor Sala; i

d) De l'import d'una hipoteca que pesa damunt del propi Palau.

Edificant! Edificant!... Quins monàrquics més rics!

El patriotisme i el negociet

El terreny ha estat regalat per diferents senyors... que hi tenen altres terrenys al costat, els quals, gràcies al Palau, guanyen un 300 per 100.

Un marbrista regalà una quantitat de marbre per a enllosar el vestíbul... però fou insuficient i, en enllosar el restant, hi feu el seu negociet.

Un moblista ha moblat gratis el *boudoir* de la reina... Era, però, en com-

pensació del decorat del saló del Govern Civil, pagat esplèndidament amb diners del joc...

I etc., etc., etc.

El mobiliari

Exceptuant els mobles *que s'hi porten del RITZ*, tots els altres són atrotinats i de mans de drapaire. El joc de cadires bones, de talla daurada i tapissada de vellut vermell, va ésser comprat per 3.000 pessetes a un adroguer de Gràcia pel Comte de Güell... el qual l'ha fet passar com dels seus avantpassats. Una cònsol de la cambra reial és molt coneguda d'un drapaire de Sans.

I etc., etc., etc.

El gest del comte-marquès

El comte del *Siglo*—marquès flamant—va tenir un gest. Tot el Palau era moblat, però hi faltaven les habitacions del servei i *servidumbre*. Li varen demanar mobles de Viena. L'home s'hi negà... Però fou l'iniciador de la subvenció de la Mancomunitat.

I ara ja és marquès!

LUCIANO ORDENO i MANDO

L'home d'ordre

L'home d'ordre, quasi sempre és el primer en alterar-lo, i, per tant, en produir el desordre.

Ell entén per ordre la completa submissió als seus dictats, que imposa per la raó de la seva força. ¿Què vol dir que siguin capricis o estupideses? La seva voluntat i jerarquia està per damunt de tota lògica i se l'ha d'obeir com el ramat de xais obeeix llur pastor, o sinó imposa les formes més arbitràries que el seu ordre ha inventat.

L'home d'ordre és estúpid de mena i contemplatiu de la seva persona i sofreix continuament alteracions cerebrals, causant cada vegada més detriment a la societat amb la seva mania de l'ordre, que, aferrant-se en son magí, acaba per veure «papus» per tot, obrant com un perfecte desequilibrat.

La fi de l'home d'ordre és el manicomi.

MANUEL FABREGAT

DE CASA NOSTRA

Avui nit, a les deu, tindrà lloc, en el nostre teatre, la representació de la comèdia en tres actes i en prosa, original de Lluís Vargas, que porta per títol «Los Lagarteranos», a càrrec de la companyia que porta el nom de la primera actriu Anita Tormo.

Dirigeix la companyia el primer actor Manuel Salvat, que actuà de director al teatre Novetats, de Barcelona.

D'Esperanto

En començar el primer curs d'Esperanto, a les classes que dona l'intel·ligent i voluntariós professor senyor Piñel a La Unió Liberal, fórem uns vuitanta alumnes els que ens inscrivírem. En acabar-se el curs, que durà tres mesos, érem uns quaranta, quantitat que diu prou bé l'èxit assolit pel nostre professor. Nosaltres, els alumnes, hem d'estar agraïts i a la vegada orgullosos del senyor Piñel, i procurar fer la màxima propaganda amb la fè i constància que fins ara ho ha fet ell.

En el present som ja més d'una vintena els alumnes que sostenim correspondència amb l'estranger. Jo, doncs, des d'aqueixes columnes invito que s'inscriguin tots els que simpatitzin amb aquest idioma que, gràcies al senyor Piñel, podem rebre les classes gratuïtament.

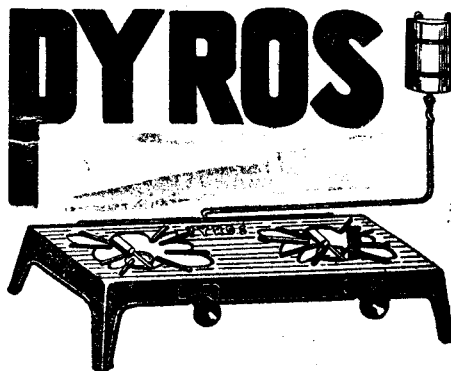
Per a acabar, exposaré l'autoritzada opinió de Lleó Tolstoi, sobre l'Esperanto: «L'esforç que faci tothom del nostre món europeu consagrant algun temps a l'estudi de l'Esperanto és tan mínim i els resultats que poden derivar-se'n tan immensos, que no és possible negar-se a fer aquest assaig.»

A. ESTRADA

Excursió a Girona

Invitats pel Grup Esperantista d'aquella ciutat, el vinent dia 2 de novembre tindrà lloc la primera excursió col·lectiva per a assistir a les festes que amb motiu de la nostra visita organitzaran els esperantistes de Girona.

La festa consistirà en un partit de futbol entre elements nostres contra l'equip Esperantista d'aquella ciutat, conferències de propaganda pro Esperanto i fi-

Cuines a gas de gasolina

Netedat - Economia - Comoditat
Inexplosibles

Demostracions pràctiques a casa del representant per a Granollers y comarca

Pere Iglesias : Plaça Bestiar, 15

(MÀQUINES SINGER)

nalment ball als salons de l'Ateneu Ferroviari a honor dels visitants d'aquesta ciutat.

Les despeses del viatge són 6'30 pessetes bitllet d'anada i tornada. Es sortirà d'aquí a les 6 39 del matí i es tornarà a a les 9 35 de la nit, per l'estació de França.

Per tal, queden invitats tots els socis del Grup i de La Unió Liberal i tots els amics d'aquests que simpatitzin amb l'ideal esperantista.

Per a inscripcions, a les Escoles de La Unió Liberal, de 8 a 9 del vespre i a Alexandre Estrada.

□ □

En un dels dos divendres, dies 14 o 21 del pròxim mes de novembre, donarà la seva ja anunciada conferència a La Unió Liberal el batallador comunista Joaquim Maurín.

□ □

Ha quedat organitzat en nostra Associació el Quadro Escènic, havent estat nomenat director, En Amador Garrell.

El dia de Tots Sants inauguraran la seva actuació, posant en escena la comèdia satírica «Lliberiat», de Santiago Rusinyol.

CRÒNICA

INQUIETUD ha dirigit un telegrama de protesta al cònsul de França a Barcelona per l'afer Blanco i Pons.

□ □

Diumenge, dia 12, tingué lloc, a la Biblioteca Popular, la Festa del Llibre, celebrant-se amb una conferència a càrrec del culte periodista i escriptor J. Farran i Mayoral, qui en la nostra parla i en fàcil i agradable conversa féu un fervent elogi del llibre i de la cultura.

El nombrós públic que atentament seguí la seva dissertació, sabé premiar al

final amb nodrits aplaudiments el valor i gentilesa del seu parlament.

Seien a la presidència, l'alcalde, senyor Rosàs i altres autoritats. Féu la presentació del conferenciant En Miquel Joseph i Mayol.

La bibliotecària senyoreta Francesca Farró llegí un treball en elogi del llibre i dels lectors més sasiduos i distingits durant l'any, als quals foren entregats uns llibres oferts per la Diputació Provincial.

Fou regalat a la senyoreta Angela Pujol una edició monumental de «L'Atlàntida» i al jove Esteve Mogas una «Història de Poblet». A més, i fins al número de cinquanta, foren distribuïts altres tants llibres entre joves i noies i nens i nenes, tots lectors constants de la Biblioteca.

El senyor Rosàs cloqué l'acte amb unes breus i escollides paraules que foren aplaudides pel públic.

**SABATERIA
ROMAÑO**

**Especialitat en
Calçat a mida**

Miquel Ventura
GRANOLLERS
Plaça Constitució, 30

Ha vist la llum pública un manifest llançat per la Delegació d'Acció Catalana de Granollers, en constitució, on exposa la tasca que es va a emprendre i el seu programa a desenrotllar, fiats en els seus principis bàsics de: Catalanisme, Liberalisme, Democràcia i República.

Signen el dit manifest: A. Busquets i Pelisier, Miquel Ventura, Josep Castany, Joan Garrell i Garrell, Eduard Corbera i Soliva, Rafael Xirau, Josep Busquets, Vicens Taberner, Josep Sol, Josep Illa Argila, Tomàs Llobet i Miquel Pigui- llem.

□ □

Dimecres passat, en una reunió tinguda pels elements d'«Acció Republicana» d'aquesta ciutat, quedà constituït el Comitè local, nomenant-se els següents càrrecs:

President, Enric Margarit; vicepresident, Pere Iglesias; secretari, Domènec Colomer; tresorer, Gabriel Sabatés.

Aquest comitè es proposa celebrar, dintre de poc, un acte de propaganda en el qual hi pendran part destacats elements del partit d'Acció Republicana de la capital.

□ □

Ahir nit, en el local de L'Alhambra i organitzada pel Centre Gremial, havia de tenir lloc una conferència pública a càrrec de l'advocat, catedràtic de l'Universitat de Barcelona i de l'Acadèmia Internacional de La Haya, membre de l'Institut de Dret Internacional, En Josep M.ª Trias de Bes, sobre el tema: «Els ideals internacionals de llibertat i justícia».

□ □

El passat dijous tinguérem la satisfacció de saludar l'amic doctor Francesc Muntanyà, qui, ja força restablert del seu peu trencat, vingué a continuar de nou la seva setmanal visita professional.
Imp. Garrell : Clavé, 25 : Telèfon 23 : Granollers

Pompes Fúnebres "La Victoria", S. A.

Aquesta Empresa s'encarrega de tota classe de serveis funeraris, ajustant-se a les disposicions senyalades per la Llei de Sanitat

Tots els serveis són realitzats amb tota cura i promptitud i a preus més reduïts que no en cap altra funerària

Te a disposició del públic varis Autos Cotxes fúnebres marca «Hispano» per al trasllat de restes mortals

Extens assortit de Corones

Pensaments * Cintes * Creus * Angels i altres objectes funeraris

Servei Permanent

Carrer de Barcelona, 30

◀ Telèfon 115 ▶

◀ GRANOLLERS ▶

**Demaneu sempre
Sempre!...**

Cervesa Damm

Orange Crush

Ah...!

i Gaseoses CLOTET

GRANOLLERS

Plaça Guimerà, 20 : Telèf. 74

Vda. de Joan Montaña

Anís la Perla del Vallès

ALCOHOLS

ANISSATS

LICORS

J. Montaña, 72 : Telèf. 53 : Granollers

LA DONA ELEGANT

vesteix a l'acreditada

CASA MONTAÑA

Plaça Constitució, 36

Crespons: Llanes

Sueters de Seda

i totes les

Novetats per a la present temporada